

Sidste søndag i kirkeåret

Matt. 25, 31-46

”Man ligger, som man redt”. Sådan lyder en talemåde. Hårdt og nådesløst. Man ligger, som man har redt. Ligger man dårligt i sin seng, fordi lagnet krøller, fordi der er krummer i sengen, eller hvad ved jeg, så er det, fordi forarbejdet ikke er gjort ordentligt. Man ligger nemlig, som man har redt.

Overført på andre forhold i tilværelsen betyder dét: at der er en grund til, at man har det, som man har det. Og grunden ligger hos én selv. Man får det, som man har fortjent. Vi bliver nemlig bonnet i den sidste ende. Der er en konsekvens. En afregning. En dom.

Umiddelbart kunne dagens tekst om den store verdensdom, hvor fårene skilles fra bukkene, også forstås sådan. Ja, det er i hvert fald, hvad man i tidligere tider har fået ud af den. Netop denne tekst skræmte folk og kunne få dem til at købe aflad for at afkorte straffen i skærsilden og dermed gøre dommen mildere.

Men det er altså kun for en umiddelbar betragtning, og hvis man tager de meget bogstavelige briller på. For en sådan hård og nådesløs pointe passer uendeligt dårligt med alt, hvad Jesus ellers sagde og gjorde: Han talte om kærlighed og nåde, og viste menne-

sker, hvad det vil sige i praksis. Han var en nådig dommer. Og han forsøgte at få mennesker til at ændre den nådesløse optik, de kunne have på hinanden. Da f.eks. nogle mænd ville stene en syndig kvinde, der efter deres mening selv var skyld i den situation, hun var havnet i, sagde han, at den, der var ”ren” kunne kaste først – og det var der så pludselig ingen, der ville. Og han opfordrede til, at man i stedet for at se efter splinten i sin næstes øje, kiggede efter bjælken i sit eget. For hvorfor ikke leve fredeligt sammen som brødre og søstre i stedet for som hinandens dommere? Ja, hvorfor ikke give den sultende mad, den tørstende noget at drikke, tage imod den fremmede osv. i stedet for at vende hinanden ryggen?

For Hans skyld. For næstekærlighedens, forsoningens og nådens skyld.

Nåden og viljen til forsoning kan komme til udtryk på mange måder. I Berlin havde jeg for nylig en oplevelse, som kan være billede på hvordan.

Vi havde været i byen nogle dage, og jeg var endnu engang blevet slået af, hvordan man her forstår at leve med historien, hvor grum den end er. Der er ikke fejlet noget ind under gulvtæppet, så at sige. Det skete er tyde-

Udgivet af

Grundtvigsk Forum
Nr. 178. 114. årgang
November 2013
ISSN 0901-2214

Redaktion

Sognepræst
Margrethe Dahlerup Koch
Høbrovej 3
6980 Tim
mdk@km.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk

ligt – i museernes udstillinger, som mærker på bygninger, i byrummet, og hos de mennesker, der har boet der i generationer, og som derfor bærer byens historie med sig, som ar på sjælen, dårlig samvittighed eller nedarvet kollektiv skyld. Men samtidig – på trods deraf eller nok snarere i kraft af, at byen således har sin historie med sig – er det et dejligt, venligt og livsbekræftende sted at være, et sted i vækst og med fortrøstning og fremtidstro. Der har været retssager og domme. Selvfølgelig! Men vejen videre er tilsyneladende ikke gået dérfra, men via forsonlighed, tilgivelse og viljen til en fælles fremtid.

Under dette besøg var vi en af dagene til gudstjeneste, hvor netop den samme insistensen på ikke at skulle ”ligge, som man har redt”, kom til udtryk. Det var en kantategudstjeneste i Gedächtnis Kirche, med kor, orkester og en fyldt kirke. Den indlagte Bach-kantate handlede om dom, og havde den barske og uforsonlige titel: Es reisset euch ein schrecklich Ende. Der venter jer en skrækkelig ende! Men budskabet i teksten og den skønne musik var dog, at enden ikke er så skrækkelig, som vi kunne gå rundt og frygte ud fra alt det, vi måtte have på samvittigheden – for dommen er heldigvis ikke menneskers dom, men Guds, og han er nådig.

Og samtidig med at ord og toner forkyndte dét budskab, var det også til stede i rummet selv! For dér sad vi - i den stadig krigsmærkede kirke - nogle få turister og rigtig mange lokale tyskere. Nogle af dem fra det tidligere Øst- og andre fra det tidligere Vestberlin; men alle formentlig med en forhistorie eller

berøringsflade til de uhyrligheder, der er sket i tidens løb. Hvis far, bedste- eller oldefar er faldet i 2. verdenskrig – eller blev slået ihjel i en udryddelseslej; hvis hjem og tilværelse blev smadret under de allieredes bombardementer; hvis søstre, mødre eller bedstemødre blev voldtaget, da de russiske soldater rykkede ind i byen i ’45; hvis familier blev delt, da det kommunistiske regime satte en stor mur op midt gennem byen; hvis familiemedlem blev fængslet eller skudt, da han/hun forsøgte at flygte over til friheden i Vest; hvis far eller måske han selv var dén soldat, der skød ... eller som på endnu andre måder har oplevet fortidens uhyrligheder og må leve med de ar og den vrede, den skyld eller tyngede samvittighed, de uhyrligheder har medført.

Dér sad vi samlet om gudstjeneste og musik; og dermed (fordi det var det, musikken udtrykte) samlet om et håb, en tro på fremtiden. På trods af hvad der måtte være med i bagagen, eller hvordan vi havde fået ”redt” for os selv og hinanden.

Jesu ord om verdensdommen, som vi hører i dagens tekst, skal ikke gøre os angste. Det er ikke et budskab om uforsonlighed, hævn-tørst og kontant afregning, men et budskab til fortrøstning og mod. Det er et budskab om, at vi skal tage livet alvorligt ved at have historien med os, bevidstheden om, hvad vi hver især har med os i bagagen og på samvittigheden, samtidig med at vi ser hinanden, har blik for livet her og nu, og dem vi kan gøre noget for og med. Dem, der sulter og tørster – efter mad og drikke, efter fællesskab, nærvær og en fælles fremtid. Ja, det drejer sig om at se hinanden, som Herren

ser os. Han, der ikke lader os ligge, som vi har redt!

Amen.

Lisbeth Lindegaard

Skåde

Salmer:

733, 447, 15, 276, 474, 431